HRAVÁ

LITERATURA 9

Pracovní sešit pro 9. ročník ZŠ a víceletá gymnázia

V souladu s RVP ZV

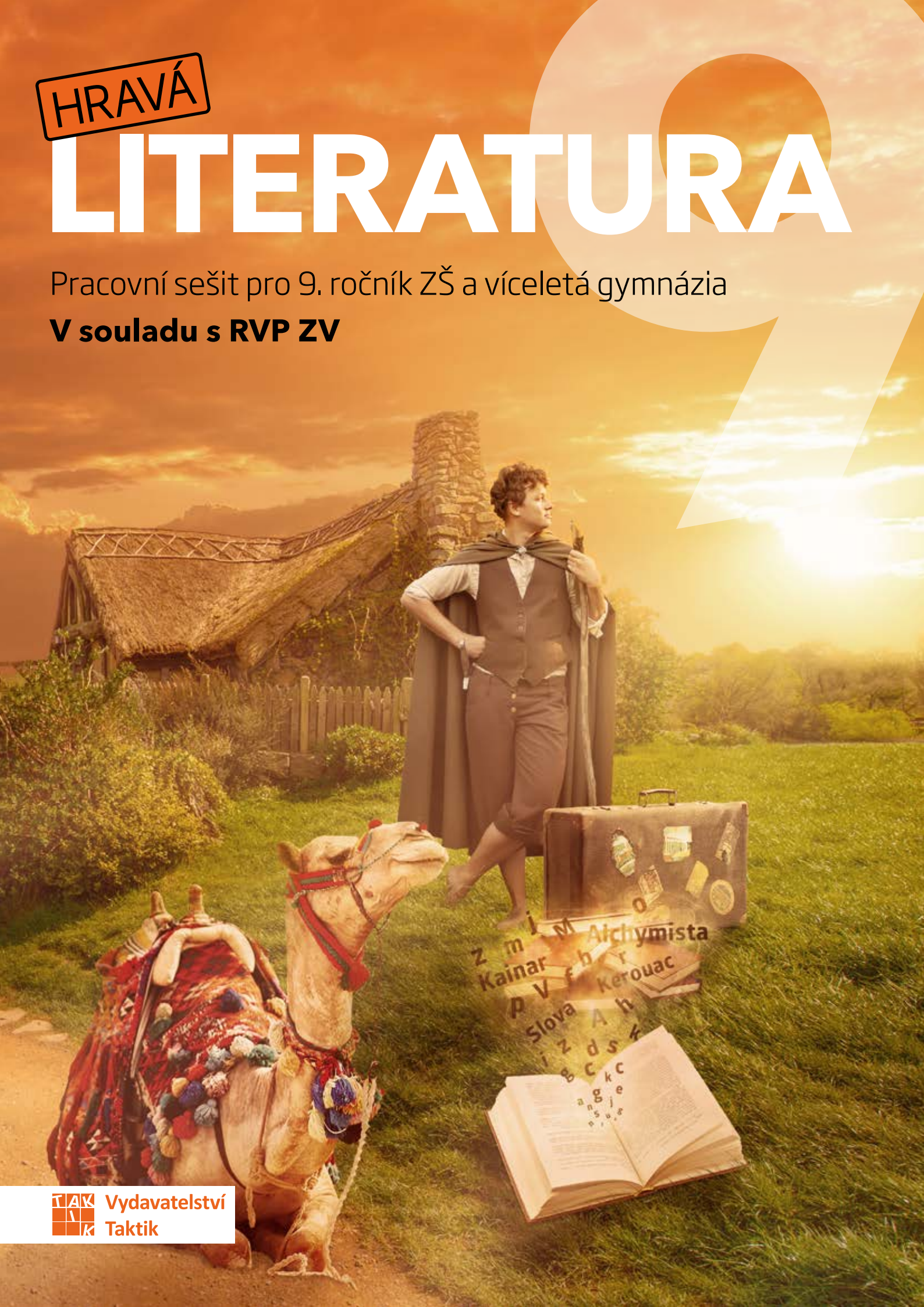

Vydavatelství Taktik

HRAVÁ LITERATURA 9

Pracovní sešit pro 9. ročník ZŠ a víceletá gymnázia

Autoři:	Mgr. Kateřina Bartošíková, Mgr. Marie Fišerová, Mgr. Zdeňka Havlíčková, Mgr. Veronika Králová, Mgr. Petra Kyptová, Mgr. Jitka Musilová, Mgr. Andrea Pavlíčková, Mgr. Jana Pelešková, Mgr. Pavlína Pyszková
Odborná spolupráce:	Mgr. Tereza Friedl, Mgr. Věra Štefánková
Jazyková korektura:	Mgr. Věra Štefánková
Grafická úprava a sazba:	Sára Doležalová, MgA. Josef Tauš
Produktový manažer:	Ing. Jaroslav Brdjar
Projektový manažer:	Mgr. Lucie Pěnkavová
ISBN:	978-80-7563-162-6
	2. vydání, 2018

Copyright: © Vydavatelství Taktik International, s.r.o., Praha 2015 (1. vydání 2015)

Vyrobil a vydal: Taktik International, s.r.o., Argentinská 38, 170 00 Praha 7

Všechna práva vyhrazena. Šíření či reprodukce obsahu nebo jeho částí jakýmkoliv způsobem jsou bez předchozího písemného souhlasu vydavatele zakázány.

www.etaktik.cz

HRAVÁ LITERATURA 9

JMÉNO

ŠKOLA

TŘÍDA ŠKOLNÍ ROK

Úlohy označené mají vyšší náročnost.

SVĚTOVÁ LITERATURA 2. POLOVINY 20. STOLETÍ 2
OPAKOVÁNÍ I. 25
ČESKÁ LITERATURA 1945–1948 26
ČESKÁ LITERATURA 1948 – POLOVINA 50. LET 32
OPAKOVÁNÍ II. 41
ČESKÁ LITERATURA 2. POLOVINY 50. A 60. LET 42
ČESKÁ LITERATURA 70. A 80. LET 54
OPAKOVÁNÍ III. 63
ČESKÁ LITERATURA PO 1989 64

POEZIE

JACQUES PRÉVERT: SLOVA

JAKO ZÁZRAKEM

Jako zázrakem
pomeranče na větvích pomerančovníku
Jako zázrakem
muž kráčí po cestě
a klade jako zázrakem
nohu před nohu aby mohl jít
Jako zázrakem dům z bílého kamene
stojí tu za ním na zemi
Jako zázrakem
muž zastaví se pod pomerančovníkem
utrhne pomeranč oloupá jej a sní
odhodí daleko slupku a vyplivuje jadérka

přeložil: Petr Skarlant

1. **Pokus se dopracovat poslední obraz básně podle obrázků. Nezapomeň na spojení „jako zázrakem“.**

.....

.....

.....

.....

.....

2. **Vyjádři tečkami své mínění v anketní otázce, která zní: „Jaký smysl může mít spojení jako zázrakem, když autor popisuje běžné věci?“**

	ano	spíše ano	spíše ne	ne
a) Potřebuje refrén, aby to znělo jako píseň.	○	○	○	○
b) Ukazuje, že samozřejmé věci jsou vlastně zázrak.	○	○	○	○
c) Věci, které vypadají normálně, mají skrytou souvislost.	○	○	○	○
d) Báseň je natolik nudná, že ji potřeboval oživit.	○	○	○	○

LAWRENCE FERLINGHETI: LUNAPARK V HLAVĚ

VRŽENO NA BŘEH

Vrženo na břeh
srdce se zmítá
a lape po tobě „Lásko“
bláhová ryba která chce uhryznout dech
z dužiny vzduchu
A nikdo tam kdo by je slyšel umírat
ve smutném křoví
kolem něhož svět uhání
v nadutosti asfaltu a nedbání

přeložil: Jan Zábrana

1. **Vyber možnost.**

a) „srdce lape“ je

metafora / metonymie / personifikace / epiteton

b) „smutné křoví“ je

metafora / metonymie / personifikace / epiteton

c) „dužina vzduchu“ je

metafora / metonymie / personifikace / epiteton

2. **Vytvoř „hitparádu“ originálních vyjádření v této básni.**

1. .....
2. .....
3. .....

3. **Představ si, že tato báseň vychází z tvého deníku.**
Doplň věty v tomto fiktivním zápisu tak, aby vystihovaly emoce, které text vyvolává.

Milý deníčku,

stala se mi taková věc. . . . . .

Je mi . . . . . Nikdo nechápe, že . . . . . .

Nejraději bych . . . . . Ostatní se ke mně chovají, jako by

. . . . . .

Netrápí mě ani zdaleka to, že . . . . . ,

ale spíš to, že . . . . . .

4. **Charakterizuj lyrického mluvčího básně.**

. . . . . .

. . . . . .

VLADIMÍR VYSOCKIJ: BÁSNĚ A PÍSNĚ

PÍSEŇ O PŘESÍDLENÍ DUŠE

Někdo si věří v Alláha,
Mohameda či Krista
a někdo ani v ďábla ne.
Najust a nazlost všem.
Indové věří báječně
– a prý je to věc jistá:
když umíráme – žádný strach!
Docela neumřem.

Komu duch tíhl k azuru,
krásný má život příští.
A kdo měl svinskou **1)** . . . . . ,
bude žít na **2)** . . . . . .

Zdá se ti, že ti křivdí svět?
Příští život to spraví.
Teď tě to mrzí, to se ví.
Příště se budeš smát.

Chceš-li mít v příštím životě
orlí zrak a být zdravý,
nepřítele bys vidět měl,
jak bude umírat.

Žij kliďánko a nebuď zlý
a rozhlížej se směle!
Co když tvá duše **3)** . . . . . .
do tvého **4)** . . . . . .?

přeložila: Jana Moravcová

1. **Která ze slov se hodí na vynechané řádky?**

1) náturu / glazuru / figuru
2) kolbišti / hřišti / hnojišti
3) zahnízdí / přesídlí / uletí
4) věřitele / suditele / ředitele

2. **Vyber přísloví, které odpovídá obsahu textu.**

a) Kdo chce psa bít, hůl si vždycky najde.
b) Jak si kdo ustele, tak si lehne.
c) Na hrubý pytel hrubá záplata.

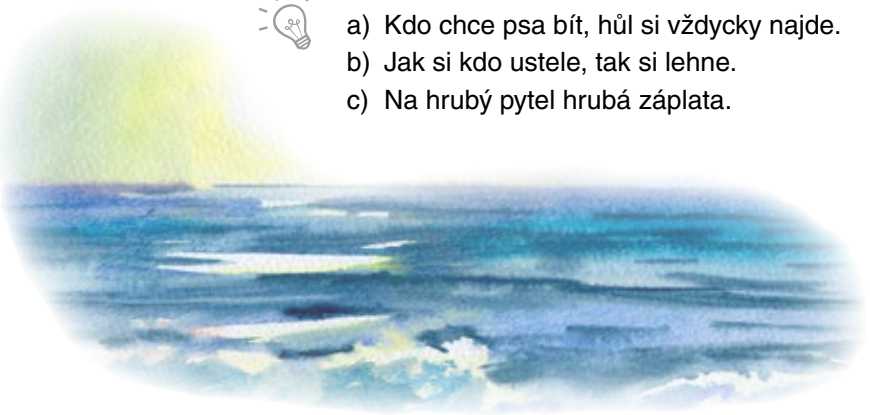

3. **Dokonči věty.**

Kdybych se narodil/a znovu, bylo by to v . . . . . a byl/a bych . . . . . .

V tomto životě bych pro to mohl/a udělat toto: . . . . . .

. . . . . .

DRAMA

JIŘÍ VOSKOVEC A JAN WERICH: DIVOTVORNÝ HRNEC

Maršálek – Čochtan, vodník ze Zlatý stoky!
vodník – To jsem já.
Maršálek – Vy nejste vodník, vy jste podvodník! Dyť jste na vodníka moc velikej.
vodník – Viďte? Já to taky pozoruju. Panečku, dříve: Na topole podle skal zelený mužík zatleskal… Já byl takhle malinkej, dneska bych se s tím pupkem panu Erbenovi do Kytice ani nevešel. Já rostu jako z vody.
Maršálek – No samosebou. Tady v Americe je všecko větší, všecko rychle roste. – Co tu vlastně chcete?
vodník – Pane Maršálek, já si myslel, esli byste mi nepomoh.
Maršálek – Krajanovi vždycky. Ale to se musí zapít. (Napije se a upadne.)
vodník (bere mu láhev) – Děkuji vám, to stačí!
Maršálek – Jářku, jakpak je u nás doma v Čechách?
vodník – Sucho a mělko! Nepamatuju tak mělko od Šumavy k jatkám, jako když jsem odcházel ze země rodné.
Maršálek (zlostně) – A co proti tomu děláte vy?
vodník – Kdo my?
Maršálek – Vy, chamraď nadpřirozená, vy hastrmani, skřítkové, pidimužíci, vy plivníci, strašidla, krkáčkové a bosáci – vlkodlaci a bubáci… a co tomu říká Bílá paní rožmberská?
vodník – Bílou paní rožmberskou jsem potkal. Byla celá černá: šla do dolů na brigádu!
Maršálek (bez sebe hrůzou) – Pro milosrdenství boží! Tak Krakonoš ať zakročí!
vodník – Rýbrcoul byl vodsunutej.
Maršálek – A to vy jihočeský paličatý vodníci takhle necháte? Kde je vaše kouzelná moc?
vodník – O tu jsme právě přišli.
Maršálek – Nemluv. Rožmberští hastrmani mají od nepaměti moc splnit každé přání!
vodník – Měli, ale nemaj! Vy jste nám tu moc ukrad! Vy jste nám vodníkům ukrad náš hrnec zlata, který nám dával kouzelnou moc, aby každé naše přání se splnilo.
Maršálek – Nebuďte pověrčivej, to nese smůlu.
vodník – Pane Maršálek, copak nechápete, že bez toho zázračného hrnce je Společenstvo českých strašidel a bubáků na hrnci? Kdo bude strašit veřejnost? Kdo bude dělat šeptandu? Vždyť Češi se přestanou hádat a budou muset začít pracovat! To by bylo neúnosné!
Maršálek (zdrcen) – No to by byl konec.
vodník – Pane Maršálek, vraťte mi to zlato –

1. **V ukázce se mluví o různých nadpřirozených bytostech. Vyhledej o nich informace v textu.**

jméno	Co se s nimi stalo
Bílá paní rožmberská	
Krakonoš	
vodníci	

2. **Jakým jazykem je divadelní hra napsaná? (vyber z možností)**

zastaralá spisovná čeština | argot | zastaralá hovorová čeština | nářečí | slang | obecná čeština | moderní spisovná čeština

3. **Najdi v textu pro svá tvrzení – ze cvičení 2 – příklady.**

.....

.....

4. **Vyhledej v textu odpovědi na otázky.**

Co se stalo doma v Čechách? .....

Podle čeho dostala divadelní hra své jméno?

.....

.....

Co se s tou věcí stalo? .....

5. **Vyber správné tvrzení, zakroužkuj a doplň do tajenky.**
Pokud jsi se rozhodl správně, dozvíš se, proč Maršálek hrnec ukradl.

Vodník Čochtan pochází z... .	**E** – Rožmberka	**A** – ze Zlaté stoky
Čochtan je dnes... .	**J** – tlustý	**S** – hubený
Změnil se, protože v Americe... .	**E** – všechno rychle roste	**M** – se mu nevede dobře
Čochtan chce... .	**Y** – Maršálka vystrašit	**T** – požádat Maršálka o pomoc
Výraz „být na hrnci“ znamená... .	**S** – být bohatý	**E** – být vyřízený, bezmocný

tajenka: Aby měl M__ __ __ __ __K pro svou dceru Káču.

6. **Představ si, že vodník Čochtan ztratil s panem Maršálkem trpělivost a rozhodl se na něj podat žalobu. Doplň do tabulky body, které si připravil.**

jméno viníka:		
poškozené osoby:		
spáchaný čin:		
Kde k zločinu došlo:		
Co bylo odcizeno:		
Jaká škoda vznikla:	na majetku	
	nemajetková	

7. **Z nabídky zakroužkuj znaky typické pro drama.**

Text je určen ke čtení.

Text je určen k předvádění na jevišti.

Hovoří postavy (monolog a dialog).

Text je členěný na kapitoly a odstavce.

Věty v textu jsou jazykově přizpůsobeny postavám.

Text se člení na jednání, dějství a akty.

Text doprovázejí scénické poznámky.

8. **Pro který literární druh jsou typická zbývající tvrzení?** .....

9. **Pokus se na základě údajů z tabulky jako Čochtanův právník přednést obžalovací řeč.**

10. **Dovedl bys jako obhájce žalovaného pana Maršálka najít argumenty pro jeho obhajobu?**

ABSURDNÍ DRAMA

- **Samuel Becket** (irský původ, 1906–1989) – drama ***Čekání na Godota*** (dva tuláci si nesmyslně povídají u cesty a čekají na Godota, divák se však nedozví, jaký má jejich jednání smysl, ani kdo je Godot)
- také **Friedrich Durrernmatt** (Švýcarsko, 1921–1990) – ***Fyzikové*** a **Eugene Ionesco** (Francie, 1912–1994) – ***Plešatá zpěvačka***

Absurdní drama – Jazyk jako dorozumívací prostředek zcela ztrácí smysl. → Postavy absurdních her nežijí plnohodnotným životem, dělají věci, které nedávají smysl. → snaha o zachycení úzkosti, stereotypu a nesmyslnosti jednání, špatné komunikace mezi lidmi

ČESKÁ LITERATURA PO ROCE 1945

POEZIE Z OBDOBÍ DRUHÉ SVĚTOVÉ VÁLKY

Reaguje na hrozbu fašismu poezií, která především brání domov, vlast, Prahu, český jazyk a připomíná významné osobnosti minulosti (např. Němcovou – Babička už není jen název díla z učebnice, už je to odkaz mateřského jazyka a češství, stává se aktuální v době, kdy čeština umírá, zaniká).

Motivy básní během války:

- **rodná vlast, Praha**

Vítězslav Nezval – Sloky o Praze
Jaroslav Seifert – Píseň o rodné zemi
František Halas – Praha
Jan Zahradníček – Píseň o domově

- **Božena Němcová** – J. Seifert, F. Halas

- **Skupina 42**
  - **Jiří Kolář** (1914–2001) – český básník a výtvarník známý po celém světě, koláže a experimentální umění → jeho texty – koláže jsou drsné, otevřené, zaznamenávají výjevy z každodenního života → po roce 1948 nemohl publikovat (kvůli básnické sbírce ***Prométheova játra*** strávil několik měsíců ve vězení → od roku 1981 žil v Paříži).
  - **Josef Kainar** (1917–1971) – ironie, někdy až hraničící s výsměchem, hovorový, místy i vulgární jazyk, zpěvnost, možnost spojovat text s hudbou, ovlivněn černošskou hudbou – blues (sbírka – ***Miss Otis lituje***, další sbírky – ***Člověka hořce mám rád, Lazar a píseň***)
  - **Ivan Blatný** (1919–1990) – od roku 1948 v exilu v Londýně → v poezii samota, stesk, inspirace Prahou, Brnem – sbírka ***Stará bydliště***

Skupina 42

- česká umělecká skupina soustřeďující výtvarníky i literáty
- **zaměření na město** a městský způsob života, především na městskou periférii, továrny a na život obyčejných pracujících lidí

OKUPACE A VÁLKA V ČESKÉ PRÓZE

- **Julius Fučík** (1903–1943) – literární a divadelní kritik a překladatel, popravený nacisty pro účast v protinacistickém odboji → ***Reportáž psaná na oprátce*** (zobrazuje dny ve věznici na Pankráci, jednotlivé části knihy postupně vynášel z věznice jeden z dozorců → později byly sestaveny do knihy → dokument o nelidskosti fašistů)
- **Jan Drda** (1915–1970) – soubor povídek ***Němá barikáda*** (hrdinství obyčejných lidí nebo dětí – nejznámější je povídka Vyšší princip)
- V 50. a 60. letech se v literatuře objevuje druhá vlna válečné prózy (je zaměřena více psychologicky, nový typ hrdiny – žid):
- **Arnošt Lustig** (1926–2011) – židovská tématika → povídkové soubory ***Noc a naděje, Démanty noci***, psychologická novela ***Modlitba za Kateřinu Horovitzovou*** (bohatým americkým židům nacisté slíbí za vysoké výkupné svobodu, jsou však oklamáni a odvezeni do koncentračního tábora, jediná Kateřina se odhodlá k činu a před svou smrtí zabije dva nacisty)
- **Ladislav Fuks** (1923–1994) až hororová próza ***Spalovač mrtvol*** (příběh psychopata pana Kopfrkingla, který se stává ve službě fašismu udavačem a vrahem → svoji práci bere jako poslání, chce pomáhat duším nalézt nové tělo)
- **Jan Otčenášek** (1929–1979) – novela ***Romeo, Julie a tma*** (obraz doby, kdy byl spáchán atentát na Heydricha, student Pavel ukrývá židovku Ester, která odmítla nastoupit do transportu → tragický konec – Ester zastřelena)
- **Ota Pavel** (1930–1973) – židovského původu, prozaik, novinář a sportovní reportér, především autobiografické povídky s tématy z vlastního dětství ***Smrt krásných srnců*** (vzpomínky na dětství, na život autorova otce Lea, svérázného židovského obchodníka, na židovské transporty, poválečná léta), ***Jak jsem potkal ryby*** (o autorově vztahu k rybám, řekám a přírodě)
- **Josef Škvorecký** (1924–2012) – generační román ***Zbabělci*** (očima Dannyho Smiřického popisuje konec války v rodném Náchodě → kritika předstíraného vlastenectví, postava Dannyho se objevuje i v dalších prózách – *Konec nylonového věku*, *Prima sezóna, Mirákl, Příběh inženýra lidských duší*, nejznámější je *Tankový prapor*)
- **B. Hrabal** (1914–1997) – novela ***Ostře sledované vlaky*** – tragikomický příběh z období protektorátu (mladý železničář Miloš prožívá dospívání a první milostné zkušenosti, nakonec se zachová jako hrdina → vyhodí do povětří nacistický vlak → umírá) – povídka, zfilmována (režisér Jiří Menzel – získal Oscara)

Literatura za války:

- Cenzura – Noviny a vydavatelství mají pozastavenou činnost. → Vše, co má vyjít, je kontrolováno, z knihoven a obchodů jsou stahovány knihy židovských autorů a zapovězené knihy.
- Někteří spisovatelé končí v koncentračních táborech (K. Poláček, J. Čapek), je popraven V. Vančura a J. Fučík.

1948 – 50. LÉTA V LITERATUŘE

- po komunistickém převratu (únor 1948) → komunistická diktatura → potlačení svobody projevu → začátek totalitní vlády → jediným povoleným programem v literatuře byl tzv. „socialistický realismus“
- v literatuře hlavně **budovatelské romány** a **agitační poezie** (Michal Sedloň, Františka Semeráková, některé básně V. Nezvala)
- 1949 – Syndikát českých spisovatelů nahrazen Svazem českých spisovatelů → začínají politické čistky a umlčování spisovatelů, kteří jsou nevhodní komunistické ideologii (popraven kritik Z. Kalandra, další spisovatelé vězněni – V. Renč, J. Zahradníček, někteří umlčováni – E. Bondy, J. Kolář, V. Holan, zakázány některé noviny a časopisy – Lidové noviny, z knihoven vyřazeny ideologicky nevhodné tituly) → spousta spisovatelů odchází do emigrace (Egon Hostovský, Jiří Voskovec).
- oficiální vydávaná próza: V. Řezáč, J. Otčenášek, J. Glazarová, M. Pujmanová, J. Drda, V. Řezáč

Totalitní stát zcela ovládá a řídí ekonomiku, potlačuje svobodu slova a kritiku režimu, zasahuje do všech stránek veřejného i soukromého života .

Budovatelský román – schematismus – psaní podle určité šablony → postavy jsou přesně rozděleny na dobré a špatné →
Mladý komunistický intelektuál přichází na vesnici, do zemědělského družstva nebo do městské továrny, aby tam prosazoval myšlenky komunismu a bojoval proti jejich odpůrcům (kapitalistům, kulakům, fašistům aj.).

- **Jan Otčenášek** (1924–1979) – ***Občan Brych***
- **Václav Řezáč** (1901–1956) – ***Nástup, Bitva***

KONEC 50. LET A 60. LÉTA V LITERATUŘE

Smrt J. V. Stalina a K. Gottwalda → situace se pozvolně zlepšuje, nastává uvolnění politické i kulturní atmosféry, spisovatelé volají po umělecké svobodě.

OKUPACE A VÁLKA V ČESKÉ POEZII

- **Oldřich Mikulášek** (1910–1985) – básník skupiny Host do domu, později v 70. letech měl zákaz publikování → dílo vycházelo samizdatem, v jeho díle hodně protikladů (pesimismus, bolest, žal, smrt x radost ze života, láska) → sbírka ***Ortely a milosti***, dále poema ***Krajem táhne prašivec*** (pětidílná skladba, využívá motivů lidové písně), po roce 1968 sbírka ***Šokovaná růže*** (milostná a občanská lyrika, nesouhlas se sovětskou invazí do Československa).
- **Jan Skácel** (1922–1989) – básník skupiny Host do domu, autor literatury pro děti, vydáván samizdatem a v exilových nakladatelstvích, opírá se o lidová moudra, domov, lásku, spojení s přírodou a vesmírným řádem, jeho poezie je hluboce citlivá a meditativní → sbírky ***Kolik příležitosti má láska, Co zbylo z anděla, Smuténka*** aj., sbírky pro děti ***Proč ten ptáček z větve nespadne, Uspávanky, Kam odešly laně.***
- **Václav Hrabě** (1940–1965) – tvorba ovlivněna jazzem a generací beatniků → ***Blues pro bláznivou holku***
- **Egon Bondy** (1930–2007) – básník, prozaik, filosof, ovlivněn beatnickou generací, jeho tvorba vycházela samizdatem, představitel undergroundové generace → linie trapné poezie, ironie, surový a nespisovný jazyk, vulgarismy – sbírky ***Trapná poezie, Velká kniha, Malá kniha, Totální realismus.***

Samizdatová literatura – knihy, které byly komunistickým režimem zakázány a nemohly se vydávat oficiálně, se šířily tzv. samizdatem (lidé si je opisovali na psacím stroji a sami si je mezi sebou předávali → např. **Edice Petlice** (založil Ludvík Vaculík) nebo **Edice Expedice** (Olga a Václav Havlovi).

Exilová literatura – literatura, která je vydávána v zahraničí.
Některá exilová nakladatelství:

- **Sixty–Eight Publishers** (Toronto, J. Škvorecký, Z. Salivarová)
- **Index** (Kolín nad Rýnem)
- **Konfrontace** (Curych)
- **Rozmluvy** (Londýn)

PRÓZA TÉTO DOBY:

- vrací se zpět **k válečným tématům**, viz Okupace a válka v české próze
- zpracovává **osudy a pocity emigrantů**, jejich touhu po vlasti →
- **Egon Hostovský** (1908–1973) – novela ***Cizinec hledá byt***
- objevují se díla s **historickou tematikou** →
- **Václav Kaplický** (1895–1982) – román o inkvizičních procesech ***Kladivo na čarodějnice***
- **Miloš Václav Kratochvíl** (1904–1988) – např. tematika husitství (***Pochodeň, Mistr Jan***)
- dále např. **Vladimír Neff** (1909–1983) a **Jiří Šotola** (1924–1989)
- **Humoristická próza** – moudrost a humorný nadhled v díle **Jana Wericha** (1905–1980) – soubor pohádek ***Fimfárum***, Miroslava Horníčka (1918–2003) – ***Dobře utajené housle***
- **Sci-fi literatura** – **Josef Nesvadba** (1926 – 2005) a **Ludvík Souček** (1926–1978).

60. léta – snaha o reformu komunismu po kritice dosavadního komunistického systému → situace v politice i kultuře se nadále volně zlepšuje, ale vpád tzv. spojeneckých vojsk do Československa zbrzdil další vývoj české literatury.

POEZIE: ZAKÁZANÍ AUTOŘI A EXIL

IVAN BLATNÝ: STARÁ BYDLIŠTĚ

Herec mě pozval na partii domina
vidíme z okna kus žebře mezi dráty
cihlová architektura anglické gotiky
je skryta mezi stromy
temnější zeleň břečťanu který je zelený
po celý rok
se odráží od novějších světlejších zelení
vlašťovky je obletují jak v Macbethu

Jen kočující v Londýně na návštěvě
ztratil krabici domina ztratil kufr
zůstali jsme sami v essexských zahradách.

1. **Podtrhni v textu výrazy, které charakterizují Anglii nebo s ní souvisí.**

2. **Uveď jméno autora díla *Macbeth* a zakroužkuj, o čem tato hra pojednává.**

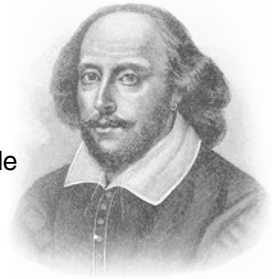

a) o tragické lásce dvou milenců
b) o tragickém příběhu skotského krále
c) o tragédii v dánském království

3. **Co báseň zobrazuje?**

.....

JAN ZAHRADNÍČEK: DŮM STRACH

ŘEKNOU, ŽE ŽIVOT

Řeknou, že život a opravdu
svírá to srdce,
když celé dopoledne počítám součky
na podlaze žalářní
a v jejich tvarech si hledám podobu pejska třeba,
jenž cosi chytá nebo koníka s hřívou vlající.
A zatím kus dále přes několik domů
můj synáček s matkou jdou sousední ulicí.
Očima ještě v ráji
nechápe, proč jsem tak nakvap odcházel
onehdy ráno, když pro mne přišli ti cizí lidé.
Proč maminka plakala.
Nechápe, vzpomíná si. Jej také tak nakvap odvezli.
Jednou večer. Proud prsty mu popálil.
Zrovna na Bílou sobotu večer,
když jsem odešel na Vzkříšení.
A zrovna když ve vůni hyacintů
kněz obrácen zdvíhal Hostii
a poprvé toho hrozného roku zazněl zpěv Aleluja,
jemu doma hořely prsty plamenem,
žaláře byly v provozu, mé zatčení přicházelo.
Smiluj se nad námi!
Nikdy si vyčítat nepřestanu svou slepotu strašlivou.
Nikdy také bez slávy Zmrtvýchvstání,
bez té veliké slávy Zmrtvýchvstání
bych si nevěděl rady s tím žalem žalářním
nebo proč dítě bolest má…

DCEŘI

Daleký svět a dveří kolikero
od sebe krutě oddělují nás
Jsi za lesy a jsi zde se mnou, ...,
v ten žalářní zlý čas.
Zas kladu si tvou hlavu na .....
a kolem krku cítím ..... tvé,
zas držím tě a říkám si tvé jméno,
zatímco hledím do ..... zářivé.
A modlím se: Ať Bůh tvé ..... chrání,
až sama rozběhneš se za štěstím.
Ať na tvou ..... jasnou od svítání
nepadne z hříchů našich ani stín.

1. **Doplň do básně *Dceři* slova ve správném tvaru.**

krok | dcera | cesta | rameno | tma | ruce

2. **Co dělal dopoledne ve vězení?**

.....

.....

3. **Podtrhni v básních důkazy, že je autor věřící.**

4. **Chronologicky seřaď události.**

Autor skončil ve vězení.
Autor byl zatčen.
Autor byl na velikonoční bohoslužbě.
Autor vzpomíná na vše, co má rád.

5. **Co je to hostie?**

a) pohár vína podávaný jako symbol Kristova krve
b) oplatka podávána jako symbol Kristova těla
c) svěcený kříž
d) svěcená voda

PRÓZA

VÁCLAV ŘEZÁČ: NÁSTUP

Sovětská jednotka, vedená starším lejtěnantem Matvějem Gromovem, se vrátila do Kadaně ještě týž den večer. Odvážela na kamiónu zabavené zbraně a rozhlasové přístroje. Vezla i několik zatčených, protože na Bagárově stole se objevilo, aniž kdo mohl říci jak, udání, že ti a ti neodevzdali zbraně a skrývají je tam a tam. Matvěj Gromov přečetl kostrbatý kurent a zkřivil odporem své mladé plné rty. Zavolal staršinu, vyslal hlídku, a zbraně se opravdu našly na uvedených adresách a popsaných místech. Dohromady toho byla pěkná hromádka, i ruční granáty a pancéřové pěsti ji zdobily, Grünbach byl vyzbrojen, aby dům od domu bojoval s Rudou armádou, kdyby se mu ovšem bylo chtělo. Pod jeho střechami sedělo víc strachu a omrzelosti válkou, zhroucených nervů, jež se svíjely pod troskami zbořeného snu o světovládě, než bojového odhodlání. Ti, kteří by snad ještě dnes chtěli bojovat, chasníci s plavými vlasy a vlčím pohledem, Henleinovi křiklouni, přezutí z bílých punčoch do pěšáckých bot Hitlerových granátníků a padákových myslivců, se dávno poztráceli v holandských geldrech, v libyjských píscích, ve vodách několika moří, pod sicilskými pomerančovníky, v troskách italských vesniček a klášterů, a nejpočetněji v bezbřehých dálavách sovětské země. Grünbachu po nich zůstaly jen černé zarámované podobenky a pod nimi veršíky, v nichž se snoubil v podlé míchanici skutečný žal s chraptivým křikem oblouzeného vlastenectví.

1. **Ze kterého období pochází děj ukázky? Zkus dobu určit a stručně popsat podle toho, co o dané době víš.**

.....

.....

.....

2. **Podtrhni v textu místa, která dokazují tvé tvrzení – typická slova, údaje...**

3. **Pokus se vysvětlit následující pojmy či části textu z ukázky.**

Henleinovi křiklouni: .....

poztráceli se: .....

holandské geldry: .....

černé zarámované podobenky: .....

4. **Z rozházených písmen poskládej označení osob, o kterých je závěr ukázky.**

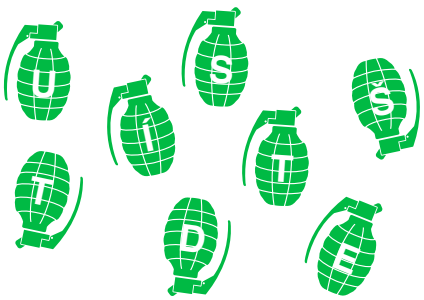

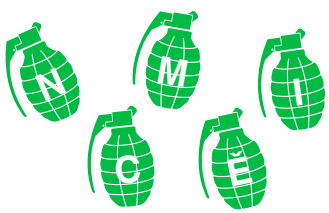

LADISLAV FUKS: SPALOVAČ MRTVOL

„Možná," řekl pan Kopfrkingl za chvilku, když se obřad slečny Čárské v síni chýlil ke konci, „možná, že kdybychom přemohli přírodu a zbavili se smrti, bylo by to naše neštěstí. Kdybychom se zbavili smrti, nebylo by totiž úniku z utrpení. To by napřed nesmělo utrpení existovat, ale to by také napřed musili lidé být andělé, protože utrpení pášou lidé. Z toho je vidět, že na zemi je život věčný bez smrti nemožný, že život věčný bez smrti je možný jen tehdy a tam, kde není utrpení, a to je tedy možné jen v nějakém ráji. Z toho vidíte, že věčné peklo, jak se o něm učí, je naprostý nesmysl, věčné peklo existovat nemůže, ale naproti tomu může existovat věčné nebe, nirvána, jak říkají Tibeťané. Smrt na zemi je tedy požehnáním. Požehnáním, protože na zemi jsou lidé a utrpení, nikoli andělé a ráj. Kdyby nebylo smrti, pane Dvořák," řekl pan Kopfrkingl a zbystřil sluch, obřad slečny Čárské skončil a pan Pelikán nahoře otevíral oponu, „kdyby nebylo smrti, nemohli bychom se měnit v prach, jak je psáno, nemohli bychom se z prachu znovu rodit," …

Když později odpoledne přecházel pan Kopfrkingl kolem vrátnice pana Feneka, „podivín" vylezl z kutlochu a zastavil ho, zda má již morfium.

„Řekl jsem vám, že pan inženýr není v Praze," odvětil pan Kopfrkingl, „musíte mít trpělivost. Nemůžete myslit na morfium, na hranicích stojí německá armáda a schází se konference v Mnichově. Může být válka a vy myslíte na morfium, pane Fenek," a pan Fenek zalezl.

1. Doplň text.

Děj ukázky se odehrává v ..... ve městě ..... . Hlavní postavou je ..... . Dalšími postavami jsou ..... . K uměleckému zpracování si autor vybral ..... . Motivem ukázky je ..... .

Autor zasadil své dílo do doby ..... .

Poznal jsem to podle ..... . Podle příjmení se domnívám, že pan Kopfrkingl je národností ..... .

2. Vyber správnou odpověď.

1. Úvahy o tom, zda smrt má, nebo nemá existovat, nazýváme **a)** pointonování / **b)** gradace / **c)** kontrast.

2. Ukázka patří k epickému žánru zvanému **a)** román / **b)** povídka / **c)** novela.

3. Ladislav Fuks psal **a)** v 2. polovině 20. stol. / **b)** v 1. polovině 20. stol. / **c)** současný autor.

4. Kromě „*Spalovače mrtvol*" napsal Fuks ještě román **a)** *Zlá krev* / **b)** *Pan Theodor Mundstock* / **c)** *Všeobecné spiknutí*.

3. Co k sobě patří?

peklo	obrátit se v prach
ráj	místo věčných trestů po smrti
nirvana	pane Fenek, pane Dvořák
zemřít	místo spokojenosti, štěstí
oslovení	stav nejvyšší blaženosti, klidu, zapomnění

4. Vysvětli význam slov.

morfium = ...

.....

podivín = ...

kutloch = ...

.....

JOSEF ŠKVORECKÝ: ZBABĚLCI

…Otočil jsem se a odešel jsem z ..... . Zavřel jsem dveře, sebral jsem ..... a vystoupil jsem po posledních schodech k bytu. Za dveřmi byla tma. Odemkl jsem a vstoupil jsem dovnitř. V předsíni jsem nerozsvítil, abych nevzbudil otce a maminku. Ale maminka určitě stejně nespí. Vždycky čekala, až přijdu, pak teprv usnula.

A ani pak často ne. Maminka měla vysoký krevní tlak a trpěla nespavostí. Bylo mi jí líto. Jednou, když jsem omylem spáchal v továrně ..... a dostal jsem strach, že mě lízne ..... , uvědomil jsem si najednou, že ji mám rád. Byl to jediný člověk, kterého jsem měl opravdu rád. Jinak jsem si lásku vždycky nějak spíš dělal, ale maminku jsem měl rád. Jenže, měl jsem ji pořád, a tak jsem na ni často zapomínal…

1. **Doplň do textu chybějící slova:** sabotáž, saxofon, gestapo, pavlač.

2. **Přiřaď tato slova ke správným významům a obrázkům.**

1 – SABOTÁŽ | **2** – SAXOFON | **3** – GESTAPO | **4** – PAVLAČ

hudební nástroj | záškodnictví | přístupová cesta k bytům | tajná státní policie

3. **Odpověz na otázky.**

a) Kterého jediného člověka měl hrdina rád? .....

b) Jak se na ni dívá? .....

.....

c) Čím tato osoba trpěla? .....

e) V jakém významu je zde použito slovo „lízne“? .....

f) Vymysli synonyma k tomuto slovesu, které by se dala v této větě použít: .....

4. **Očísluj správné pořadí vět.**

„Ne, není, pane Smiřický, odešla někam ráno a ještě se nevrátila.“

„Aha. No tak já se stavím odpoledne,“ řekl jsem.

„No, já přídu odpoledne.“

„Mám něco vyřídit?“ ,,Ne, děkuju, milostivá paní. Já se stavím. Rukulíbám.“

Přišla mi otevřít její matka.“Rukulíbám, milostivá paní.“

„Přijďte, pane Smiřický. Ale ona už musí každou chvíli přijít k obědu.“

‚Je Irena doma?“ zeptal jsem se.

,,Na shledanou, pane, pane Smiřický.“

KAREL KRYL: KNÍŠKA KARLA KRYLA

BRATŘÍČKU, ZAVÍREJ VRÁTKA

Bratříčku, nevzlykej, to nejsou bubáci,
vždyť už jsi velikej, to jsou jen vojáci,
přijeli v hranatých železných maringotkách.

Se slzou na víčku hledíme na sebe,
buď se mnou, bratříčku, bojím se o tebe
na cestách klikatých, bratříčku, v polobotkách.

Prší a venku se setmělo,
tato noc nebude krátká,
beránka vlku se zachtělo,
bratříčku, zavřel jsi vrátka?

Bratříčku, nevzlykej, neplýtvej slzami,
nadávky polykej a šetři silami,
nesmíš mi vyčítat, jestliže nedojdeme.

Nauč se písničku, není tak složitá,
opři se, bratříčku, cesta je rozbitá,
budeme klopýtat, zpátky už nemůžeme.

Prší a venku se setmělo,
tato noc nebude krátká,
beránka vlku se zachtělo,
bratříčku, zavírej vrátka! Zavírej vrátka!

1. **Označ správná tvrzení a získáš letopočet.**

a) Všechny sloky básně mají stejný počet veršů.	2
b) Ve 3. sloce se objevuje střídavý rým.	1
c) V básni se opakovaně objevuje oslovení.	9
d) Báseň je laděna optimisticky.	7
e) Báseň má 6 slok.	6
f) Autor je ze vzniklé situace smutný a bojí se budoucnosti, ale nevzdává se.	8
g) Autor se svým bratrem opouští svou zemi.	5

2. **Tento letopočet se vztahuje k významné historické události československých dějin, na kterou autor svou básní reaguje. Víš, o kterou událost se jedná?**

.....

3. **Vyhledej v básni a vypiš z ní neobvyklá pojmenování, která autor použil pro…**

tanky = ... , vojáky = ... , bude to trvat dlouho = ...

4. **Která zvířata se v básni objevují?** .....

5. **Tato zvířata často vystupují v bajkách. Jaké vlastnosti tam obvykle představují?**

.....

6. **Z textu básně je patrný postoj autora k okupaci Československa sovětskými vojsky. Poznáš správnou variantu? Své rozhodnutí odůvodni.**

a) Autor je plný obav ze situace a bojí se.
b) Autor okupaci kritizuje, odsuzuje ji a nesouhlasí s ní.
c) Autor se chce před situací skrýt.

.....

JAROSLAV SEIFERT: MOROVÝ SLOUP

ÚRYVKY Z BÁSNÍ

Haló, slečno, špatně jste slyšela?
Em – pú – za.
Budu to slovo hláskovat.
E – jako Éros
M – jako milenec
P – jako panna
Ú – jako úžas
Z – jako zip
A – jako amarant. Máte to napsáno?
Pak prosím pište dál!
[…]

Pár kroků od nás strojily se ženy.
Jenom tak mohl jsem zahlédnout
na jednu, na dvě vteřiny
nahotu ženských prsů,
když ruce zvedly šat až nad hlavu.
[…]
Nad bazénem je socha bohyně
z bílého mramoru.
Vlahá oblost chvějícího se těla
je jako právě našlehána
ze sladké smetany.
[…]

Po tanci usedla znavená tanečnice
na hedvábný trávník
a mušelín širokých sukní
rozprostřela kolem sebe
jako rozvlněné kruhy na vodě.
Slyšel jsem její bezstarostný smích,
přišel jsem však pozdě.
[…]

Marně se chytáme letících pavučin
a ostnatého drátu.
[…]

1. **Který motiv spojuje všechny úryvky? K čemu odkazují?**

.....

2. **Vyhledej v básních co nejvíce slov či slovních spojení týkajících se ženy a <u>podtrhni je</u>.**

3. **První báseň evokuje hravé umění poetismu. Podobně jako Seifert vytvoř metodou abecedy asociace k heslu ŽENA.**

Ž	E	N	A

4. ***Morový sloup*** **napsal J. Seifert na přelomu 60. a 70. let 20. století. Poté napsal také sbírku:**

a) Na vlnách TSF b) Maminka c) Zhasněte světla d) Býti básníkem

MIROSLAV HUPTYCH: ZVĚROKRUH

RYBY

[…] Je veselo
ploutev tleská o ploutev — — —
Když tu ale z kazatelny vyleze chobotnice,
rozplizne se a syčí:
Ticho tady bude,
nejste v síti, Sebranko.
Vám nikdo neřekl, že se nalézáte
ve svatostánku, v předpokoji pokorné
Věčnosti?
Postavte se do pozoru a koukejte honem
rychle kamenět!
Nejdřív kamení srdce, jasné?
Kdo ještě tak neučinil?
Tak do toho do toho...

Zkameněla.
Chapadla zůstala trčet
v rozmáchlém gestu
[…]
A ryby?
Prohánějí se dál katedrálou.

Neplují světcům pod vousy,
Gabrielovi pouští bublinky do trubky,
Svatozáře jsou jim ohnivou obručí a oni skrz...

Nechtějí zkamenět, být na odiv,
mít správnou míru víry
[…]

1. **Přiřaď slova rybám (R), nebo chobotnici (CH) podle toho, ke komu patří.**

cit		rozum	
strojenost		přísnost		humor		radost		opravdovost		kazatel	
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

2. **Vlastními slovy se pokus vysvětlit, za jakým účelem se chobotnice snaží donutit ryby k „poslušnosti“.**

.....

.....

MICHAL VIEWEGH: BÁJEČNÁ LÉTA POD PSA

…Aniž se mu předtím v tomto směru kdokoli věnoval (neboť každý to považoval za předčasné), zvládl ve svých čtyřech letech celou abecedu. Definitivně to vyšlo najevo počátkem září roku devatenáct set šedesát šest, v průběhu jedné z prvních zkoušek připravované Kohoutovy hry August, August, August. Už předtím se Kvido doma sice dvakrát blýskl, když přečetl několik krátkých titulků z Plamene a Literárních novin, ale oba jeho výkony shodou okolností zapadly ve zmatcích kolem **rigorozní** zkoušky. Také onoho památného dopoledne se Kvidova matka spíše než několika větám své role věnovala v **zákulisí** tlustým **skriptům** hospodářského práva. Její syn zatím lezl po rudých plyšových sedadlech v setmělém **hledišti**, osahával zlacené zdobení **lóží**, a jelikož se stále zastavovaný děj **inscenace** vlekl už dobré dvě hodiny, upřímně se nudil. Posléze se nad ním ustrnula paní Bažantová, **garderobiérka**, a přinesla mu odkudsi z kanceláří vysoký štos starších divadelních programů. Kvido zdvořile šeptem poděkoval a přesunul se blíže k **jevišti**, aby na písmena lépe viděl. Právě když se usazoval, klín plný barevných programů, **režisér** Dudek se ohlédl a krátce se na něj usmál…

1. **Vyber větu, kterou ukázka textu začíná.**

a) Kvidův otec se narodil s vysokou inteligencí do nízkých poměrů.
b) Jedno nadání ale malý Kvido nesporně měl – a sice čtenářské.
c) Co však Kvido naopak nesnášel, byl dědečkův zlozvyk dělit se s andulkami o jídlo.

2. **Přiřaď k vyznačeným slovům správné významy.**

prostor v divadle určený pro diváky: . . . . . .

Člověk, který řídí nastudování divadelní hry či natočení filmu: . . . . . .

kostymérka, šatnářka: . . . . . místo v divadle (k sezení): . . . . . .

divadelní představení: . . . . . .

prostor určený pro herce k předvádění na scéně: . . . . . .

typ státní zkoušky při vysokoškolském studiu: . . . . . .

učební text na univerzitě: . . . . . prostor za jevištěm: . . . . . .

3. **Co bylo na Kvidovi zajímavé a neobvyklé?**

. . . . . .

4. **Zakroužkuj v textu slova, která přímo souvisí s divadlem.**

5. **Doplň tajenku, vyjde ti další známé dílo tohoto autora.**

1. Garderobiérka se jmenovala paní... .
2. Dvě hodiny se vlekl děj... .
3. Autor hry *August, August, August* je... .
4. Do divadla vodila Kvida... .
5. Kvido už znal celou... .
6. Kvido přečetl titulek Literárních... .
7. Pan Dudek byl... .
8. Kvido lezl po plyšových... .
9. Zdobení lóží bylo... .
10. Matka se věnovala skriptům v... .
11. Kvido dostal divadelní... .

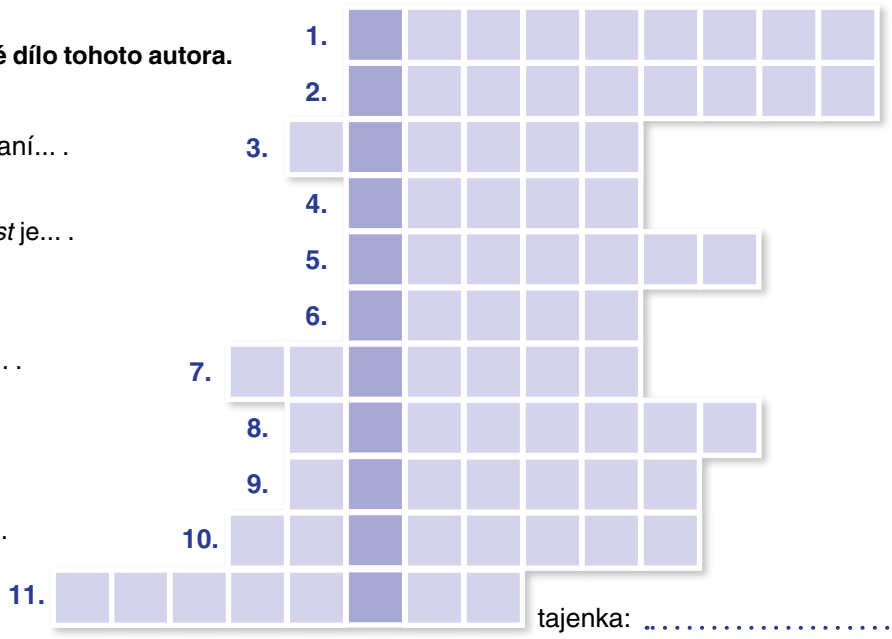

tajenka: . . . . . .

KVĚTA LEGÁTOVÁ: ŽELARY

1

Cesta je nebezpečná, ale vozka, vzpřímen a široce rozkročen, pobízí koně k rychlejšímu kroku. Vítr mu rve vlasy, ohlušuje ho, mrazivě ho šlehá do nastavené hrudi, muž se však směje, opojen jízdou, směje se vyprahlými ústy a po tvářích mu tečou slzy. „Juliško!“ Trhl opratěmi. Děvče se zastavilo. Lehce ji vysadil i s nůší. „Vyžínáš pod skalou?“ Zarděla se do temna. „Máme pronajatou seč.“ Vozka se zamračil. Mrzel se sám na sebe, pro pár slov, pronesených nazdařbůh. […] Juliška natáhla bosé nohy a dotkal se napěchovaného pytle. Přitiskla palec, vyhloubila dolík. Zrní. Pečlivě pytel uhladila – a opět se do něho zavrtává odřenými prsty vyzáblých nožek. […]Kodrcají po travnatém svahu, prokvetlém pestrými barvami léta. Je vidět daleko do kraje. Kopce a lesy až k zamženému obzoru. Tu a tam chomáček chalup, […]. Míjejí stavení nevlídné stařenky Lucky Vojničové. Domek je dřevěný, s vysokou kamennou podezdívkou – jako by vyrůstal ze země. Voní mátou, šalvějí a diviznou. […] Juliška byla několikrát uvnitř. Znala Lucčino obydlí. […] Dostala se tam se Žeňou, dcerou revírního, další spolužačkou a kamarádkou […]. Jako snívají lidé o kouzelném zámku, tak snívalo Gorčíkovo děvče o domku kořenářky. […] Vtom se vyřítil proti vozu pes. […] Dívka se naklání z vozu. „Potichu, Rafane, nedivoč!“ Ale vozka zuřivce ještě dráždí, šlehá ho do vyvrtlých boků. […] Kdysi bývala kořenářka ohnivým děvčetem nevídané krásy. Zamilovala se do sličného synka, kterého přiženili do mlýna, […].

1. **Do jakého prostředí je děj zasazen?**
Najdi a podtrhni v textu části vypovídající o prostředí.

2. **Které postavy vystupují v ukázce? Vypiš je a (dle textu) ke každé z nich přidej vlastnosti či charakteristické rysy.**

POSTAVA 1.	POSTAVA 2.	POSTAVA 3.

3. **Povídkový soubor Želary byl vydán v roce 2001. Želary se zařadily do kontextu literatury po roce 1989. Které z následujících možností nejsou typické pro literaturu po roce 1989?**

a) traktát b) experimentování s jazykem c) poetismus d) postmoderna e) balada

2

Pes se štve podél vozidla, jeho jediné oko krvavě plane. Avšak síly, jež vybičoval vztek ze starých kostí a šlach, jsou brzy vyčerpány. Vůz se vzdaluje a Rafan leží na zemi, trhaně dýchá, z otevřené tlamy mu stéká zpěněná slina. […] Nerudná babice má práva bosorek, jimž zevšedněla všechna lidská hoře. Žádná chalupa v kraji před ní neskryla své tajemství. Zná všechny žaly, které tu tlukou o skály, které se zmítají jako vítr a zebou jako voda dravé řeky. […] O poutích se Lucka poprvé setkala s milencovou ženou. Spatřila vybledlou chudinku, jež nesla na tvářích stopy hrubých pěstí. Tím, že tloukl jednu, mínil se muž zalichotit druhé. Lucka ustrnula nad pochybnými projevy mlynářovy přízně. Večer ho přivítala výčitkou. Pošetilý frajer se domníval, že žertuje, a odpověděl tak lehkovážně, že chytila dřevěný hrotek na mléko a rozrazila mu hlavu.

4. **V ukázce jsou patrné tendence literárního směru konce 19. století, k jehož hlavním světovým představitelům se řadí např. E. Zola či Guy de Maupassant. O který směr se jedná?**

5. **Která obrazná pojmenování jsou v podtržené části textu?**

Přehled autorů a děl

SVĚTOVÁ LITERATURA 2. POLOVINY 20. STOLETÍ

J. Prévert: Slova, L. Ferlingheti: Lunapark v hlavě 2
V. Vysockij: Písně a básně 3
A. Ginsberg: Kvílení 4
L. Cohen: Květiny pro Hitlera, P. Neruda: Hrozny a vítr 5
P. Boulle: Most přes řeku Kwai, J. Heller: Hlava XXII 6
J. Clavell: Král Krysa 7
A. Moravia: Horalka 8
W. Styron: Sophiina volba 9
G. Orwell: Farma zvířat 10
J. Kerouac: Na cestě 11
A. Camus: Cizinec 12
A. Solženicyn: Souostroví Gulag 13
M. Waltari: Egypťan Sinuhet, U. Eco: Jméno růže 14
R. Bradbury: 451 stupňů Fahrenheita 16
J. R. R. Tolkien: Pán prstenů 17
Christiane F.: My děti ze stanice ZOO 18
P. Coelho: Alchymista 19
J. Irving: Modlitba za Owena Meanyho 20
E. Ionesco: Plešatá zpěvačka 21
S. Becket: Čekání na Godota 22
J. Osborne: Ohlédní se v hněvu 23
F. Dürrenmatt: Fyzikové 24

OPAKOVÁNÍ I.

světová literatura 2. poloviny 20. století 25

ČESKÁ LITERATURA 1945–1948

J. Kolář: Prométheova játra, J. Kainar: Veliká láska 26
J. Seifert: Přilba hlíny, J. Čapek: Básně z koncentračního tábora 27
J. Fučík: Reportáž psaná na oprátce 28
J. Drda: Němá barikáda 29
J. Voskovec a J. Werich: Divotvorný hrnec 30

ČESKÁ LITERATURA 1948 – POLOVINA 50. LET

M. Sedloň: Písně o traktoristce 32
J. Alda: Radostně vpřed 32

PŘÍLOHA

..... 33
I. Skála: Dopis básníkům 37
I. Blatný: Stará bydliště, J. Zahradníček: Dům strach 38
V. Řezáč: Nástup 39
E. Hostovský: Nezvěstný 40

OPAKOVÁNÍ II.

česká literatura 1945 – polovina 50. let 41

ČESKÁ LITERATURA 2. POLOVINY 50. A 60. LET

J. Skácel: Smuténka, O. Mikulášek: Šokovaná růže 42
V. Hrabě: Blues v modré a bílé 43
J. Kainar: Lazar a píseň 44
A. Lustig: Modlitba za Kateřinu Horovitzovou 45
L. Fuks: Spalovač mrtvol 46
J. Škvorecký: Zbabělci 47
L. Aškenazy: Vajíčko 48
E. Valenta: Jdi za zeleným světlem 49
J. Otčenášek: Romeo, Julie a tma 50
B. Hrabal: Ostře sledované vlaky 51
L. Smoljak a Z. Svěrák: Vyšetřování ztráty třídní knihy 52
J. Suchý a J. Šlitr: Jonáš a tingl-tangl 53

ČESKÁ LITERATURA 70. A 80. LET

K. Kryl: Kníška Karla Kryla 54
J. Seifert: Morový sloup, M. Huptych: Zvěrokruh 55
B. Hrabal: Obsluhoval jsem anglického krále 56
O. Pavel: Smrt krásných srnců 57
V. Páral: Katapult 58
M. Kundera: Žert 59
J. Škvorecký: Tankový prapor 60
V. Havel: Audience 61
R. John: Memento 62

OPAKOVÁNÍ III.

česká literatura druhé poloviny 50. let do 80. let 63

ČESKÁ LITERATURA PO 1989

M. Viewegh: Báječná léta pod psa 64
K. Legátová: Želary 65
I. Dousková: Hrdý Budžes 66
P. Hůlová: Paměť mojí babičce, H. Pawlovská: Díky za každé nové ráno 67

Seznam použité literatury:

ALDA, J. *Radostně vpřed.* 1. vyd. Praha: Státní nakladatelství dětské knihy, 1952.
HUPTYCH, M. *Hodinky s ohňostrojem: aforismy a gregérie.*1. vyd. Příbram: Pistorius & Olšanská, 2013.
VIEWEGH, M. *Báječná léta pod psa.* 6. vyd. Brno: Petrov, 2002.
OSBORNE, J. *Ohlédni se v hněvu.* 1. vyd. Praha: Dilia, 1981.
HAVEL, V. *Hry: soubor her z let 1963-1988.* 1. vyd. Praha: Lidové noviny, 1992.
ZAHRADNÍČEK, J. *Dům strach.* Praha: Grafické školy, 2013.
FUČÍK, J. *Reportáž psaná na oprátce.* 3. vyd. Praha: Československý spisovatel, 1980.
DÜRRENMATT, F. *5 her.* 1. vyd. Praha: SNKLU, 1964.
BECKETT, S. *Čekání na Godota.* 2. vyd. Brno: Větrné mlýny, 2005.
ECO, U. *Jméno růže.* 7. vyd. Praha: Český klub, 2011.
HŮLOVÁ, P. *Paměť mojí babičce.* 1 vyd. Praha: Torst, 2002.
PRÉVERT, J. *Slova.* 1. vyd. Praha: Akropolis, 2000.
FERLINGHETTI, L. *Lunapark v hlavě.* 1. vyd. Praha: SNKLU, 1962.
VYSOCKIJ, V. *Zaklínač hadů.* 1. vyd. Praha: Lidové nakladatelství, 1984.
COHEN, L. *Květiny pro Hitlera.* 1 vyd. Praha: Mladá fronta, 2004.
NERUDA, P. *Hrozny a vítr.* 1. vyd. Praha: Naše vojsko, 1959.
IRVING, J. *Modlitba za Owena Meanyho.* 2. vyd. Praha: Argo, 1999.
SMOLJAK, L., SVĚRÁK, Z. *Vyšetřování ztráty třídní knihy: činohra.* Praha: Paseka, 1992.
HRABĚ, V. *Blues pro bláznivou holku.* 1. vyd. Praha: Československý spisovatel, 1990.
SKÁCEL, J. *Smuténka.* 2. vyd. Praha: Československý spisovatel, 1967.
MIKULÁŠEK, O. *Šokovaná růže.* 1. vyd. Praha: Československý spisovatel, 1969.
CLAVELL, J. *Král Krysa.* 6. vyd. Praha: Knižní klub, 2003.
MORAVIA, A. *Horalka.* 2 vyd. Praha: SNKLU, 1965.
STYRON, W. *Sophiina volba.* Praha: Beta-Dobrovský, 2001.
VOSKOVEC, J. a WERICH, J. *Hry Osvobozeného divadla.* 1. vyd. Praha: Československý spisovatel, 1954.
ORWELL, G. *Farma zvířat: pohádkový příběh.* 2. vyd. Praha: Práce, 1991.
BOULLE, P. *Most přes řeku Kwai.* 5. vyd. Praha: BB art, 2000.
KEROUAC, J. *Na cestě.* 5. vyd. Praha: Argo, 2005.
HELLER, J. *Hlava XXII.* 5. vyd. Praha: BB art, 2005.
DOUSKOVÁ, I. *Hrdý Budžes.* 2. vyd. Brno: Petrov, 2002.
SKÁLA, I. *Máj země.* 1. vyd. Praha: Československý spisovatel, 1950.
SOLŽENICYN, A. I. *Souostroví Gulag: 1918-1956 : pokus o umělecké pojednání.* 2. vyd. Praha: OK Centrum, 1990.
CAMUS, A. *Cizinec.* 5. vyd. Praha: Garamond, 2005.
VALENTA, E. *Jdi za zeleným světlem.* 1. vyd. Praha: Československý spisovatel, 1956.
ŠKVORECKÝ, J. *Zbabělci.* Praha: Lidové noviny, 1998.
DRDA, J. *Němá barikáda.* 26. vyd. Praha: Československý spisovatel, 1985.
KRYL, K. *Kníška Karla Kryla.* Praha: Mladá fronta, 1990.
JOHN, R. *Memento.* Praha: Československý spisovatel, 1986.
KAINAR, J. *Nikdy nejsem sám: výbor z poezie.* 1. vyd. Praha: Práce, 1982.
BRADBURY, R. *451 stupňů Fahrenheita: 451 stupňů Fahrenheita – teplota, při níž se papír vznítí a hoří.* 5. vyd. Praha: Baronet, 2009.
PAWLOWSKÁ, H. *Díky za každé nové ráno.* 2. vyd. Praha: Motto, 2000.
HOSTOVSKÝ, E. *Nezvěstný.* 1. vyd. Praha: Mladá fronta, 2011.
BLATNÝ, I. *Domovy.* 1. vyd. Praha: Odeon, 2007.
OTČENÁŠEK, J. *Romeo, Julie a tma.* Praha: Dobrovský, 2014.
SEIFERT, J. *Čas plný písní.* 1. vyd. Praha: Odeon, 1990.
KOLÁŘ, J. *Prometheova játra: (1950).* 1. vyd. Praha: Paseka, 2000.
TOLKIEN, J. *Pán prstenů.* 3. vyd. Praha: Mladá fronta, 2001.
ČAPEK, J. *Básně z koncentračního tábora.* 1. vyd. Praha: Borový, 1946.
KAINAR, J. *Vybrané spisy: Velké lásky sny* 2. vyd. Praha: Československý spisovatel, 1989.
FUKS, L. *Spalovač mrtvol.* 3. vyd. V Praze: Odeon, 2003.
SEIFERT, J. *Morový sloup: 1968-1970.* 1. vyd. Praha: Československý spisovatel, 1981.
LUSTIG, A. *Modlitba pro Kateřinu Horovitzovou.* 3. vyd. Praha: Mladá fronta, 1990.
HRABAL, B. *Obsluhoval jsem anglického krále.* 2. vyd. Praha: Československý spisovatel, 1990.
COELHO, P. *Alchymista.* 3. vyd. Praha: Argo, 1999.
IONESCO, E. *Plešatá zpěvačka: Židle.* 1. vyd. Praha: Artur, 2006.
PAVEL, O. *Smrt krásných srnců.* Praha: Agentura V.P.K., 2000.
ŠKVORECKÝ, J. *Tankový prapor: fragment z doby kultů.* 1. vyd. Praha: Galaxie, 1990.
ŘEZÁČ, V. *Nástup.* 13. vyd. Praha: Československý spisovatel, 1981.
AŠKENAZY, L. *Vajíčko.* Praha: Československý spisovatel, 1963.
LEGÁTOVÁ, K. *Želary.* 1. vyd. Praha: Paseka, 2001.
KUNDERA, M. *Žert.* 1. vyd. Praha: Československý spisovatel, 1967.
SUCHÝ, J. *Semafor.* 1. vyd. Praha: Československý spisovatel, 1964.
HOŘEJŠÍ, A. *Radostně vpřed.* Praha: Československý spisovatel, 1952.
HRABAL, B. *Ostře sledované vlaky* [online článek], 2013 [vid. 2015-09-18].
Dostupný z www: https://ceskaknihovna.files.wordpress.com/2013/02/bohumil-hrabal-ostc599e-sledovanc3a9-vlaky.pdf
WALTARI, M. *Egypťan Sinuhet: patnáct knih ze života lékaře.* 5. vyd. Praha: NJŠ, 2008.
CHRISTIANE, F. *My děti ze stanice ZOO.* 6. vyd., Ostrava: Oldag, 2003.
GINSBERG, A. *Kvílení.* 1. vyd. Praha: Odeon, 1990.
PÁRAL, V. *Katapult.* 1. vyd. Praha: Mladá fronta, 1968.

HRAVÁ LITERATURA 9 obsahuje:

I. SVĚTOVÁ LITERATURA 2. POLOVINY 20. STOLETÍ
II. ČESKÁ LITERATURA 1945–1948
III. ČESKÁ LITERATURA 1948 – POLOVINA 50. LET
IV. ČESKÁ LITERATURA 2. POLOVINY 50. A 60. LET
V. ČESKÁ LITERATURA 70. A 80. LET
VI. ČESKÁ LITERATURA PO 1989

Dále:

PŘEHLED UČIVA
PRŮBĚŽNÉ OPAKOVÁNÍ

Ucelená řada učebnic a pracovních sešitů Hravá literatura pro 2. stupeň ZŠ a víceletá gymnázia:

6. ročník

učebnice pracovní sešit

7. ročník

učebnice pracovní sešit

8. ročník

učebnice pracovní sešit

9. ročník

učebnice pracovní sešit

ISBN: 978-80-7563-162-6

Pracovní sešit je vytvořený v souladu s Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání.